

PUBLIKACJE

Żaneta Gwardzińska

Informacja o książce pt. *Restytucja i ochrona dóbr kultury. Zagadnienia prawne* red. Iwona Gredka-Ligarska, Anna Rogacka-Łukasik

ISBN 978-83-65682-76-5

Oficyna Wydawnicza „Humanitas”, Sosnowiec 2017

W 2017 r. nakładem Oficyny Wydawniczej „Humanitas” ukazała się monografia pt. *Restytucja i ochrona dóbr kultury. Zagadnienia prawne. Zwrot dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego na podstawie Dyrektywy 2014/60/UE z dnia 15.05.2014 r.*, będąca pracą zbiorową pod redakcją naukową Iwony Gredki-Ligarskiej i Anny Rogackiej-Łukasik.

Rozważania zamieszczone w publikacji koncentrują się głównie na zagadnieniach związanych z restytucją dóbr kultury, analizowaną przez pryzmat dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/60/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego, zmieniającej rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 (dalej: dyrektywa 2014/60/UE).

W rozdziale pierwszym, zatytułowanym *Odzyskiwanie utraconych dóbr kultury z perspektywy wyrażonej w art. 6 Konstytucji RP zasady ochrony dziedzictwa kulturowego*, Maciej Borski zaprezentował problematykę ochrony dziedzictwa kulturowego w ujęciu prawnoporównawczym oraz historycznym, a także przybliżył podstawowe pojęcia użyte w art. 6 Konstytucji RP, takie jak: dobro kultury, kultura, narodowe dziedzictwo

kulturowe. Autor zgłosił również postulat uchwalenia aktu prawnego (np. ustawy Prawo dóbr kultury), który w sposób jednolity, spójny i wyczerpujący uregulowałby tematykę związaną z dobrami kultury, ich ochroną i korzystaniem z tych dóbr.

W rozdziale drugim, pt. *Państwowy zasób archiwalny*, Dorota Fleszer omówiła problematykę dbałości o archiwalia, będącej przejawem ochrony dziedzictwa narodowego i budowania tożsamości narodowej. Analizie poddano podstawowe pojęcia z zakresu kształtowania zasobu archiwalnego, a mianowicie: materiał archiwalny oraz narodowy i państwowy zasób archiwalny. Zauważona została również konieczność ochrony zasobów wytwarzanych przez inne podmioty, które dzięki swojej aktywności w przestrzeni publicznej wywierają wpływ na sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną państwa.

W rozdziale trzecim, pt. *Regionalne systemy ochrony dziedzictwa kulturowego przed nielegalnym wywozem. Analiza krytyczna*, Andrzej Jakubowski poruszył problematykę ochrony dziedzictwa kulturowego przed nielegalnym wywozem jako ugruntowanej zasady prawa międzynarodowego. Celem rozważań było wskazanie roli reżimu konwencji paryskiej z 1970 r.¹ w standaryzacji mechanizmów ochrony dóbr kultury przed zagrożeniami związanymi z nielegalnym eksportem na gruncie regionalnych instrumentów prawnej ochrony dziedzictwa. W tym kontekście została wskazana specyfika poszczególnych reżimów regionalnych i charakter obowiązków spoczywających na wybranych przez A. Jakubowskiego państwach członkowskich i organizacjach międzynarodowych.

Czwarty rozdział książki, zatytułowany *Wpływ Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/60/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprawionych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego na kontrolę obrotu dobrami kultury w Niemczech*, autorstwa Olgierda Jakubowskiego, przybliżyła ewolucję systemu prawnej ochrony dóbr kultury w Niemczech. Komentując nową niemiecką ustawę o ochronie dóbr kultury (niem. *Kulturgutschutzgesetz*), autor dokonał analizy przepisów prawnych dotyczących wwozu i wywozu dóbr kultury oraz kontroli obrotu dobrami kultury w Niemczech.

W rozdziale piątym, pt. *Wykonanie orzeczenia nakazującego zwrot dobra kultury na terytorium państwa członkowskiego UE w świetle Dyrektywy 2014/60/UE*, Iwona Gredka-Ligarska przeprowadziła analizę trybu wykonywania orzeczeń sądów polskich, nakazujących zwrot dobra kultury na terytorium państwa członkowskiego UE w świetle dyrektywy 2014/60/UE. Autorka przedstawiła krytyczne uwagi dotyczące procedury zwrotu dóbr kultury na terytorium państwa członkowskiego UE, przewidzianej w ustawie z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz. U. z 2017 r., poz. 1086 oraz z 2018 r., poz. 770). Zdaniem autorki, sposób egzekucji zaproponowany przez polskiego ustawodawcę w ustawie imple-

¹ Konwencja dotycząca środków zmierzających do zakazu i zapobiegania nielegalnemu przywozowi, wywozowi i przenoszeniu własności dóbr kultur, sporządzona w Paryżu w dniu 17 listopada 1970 r., Dz.U. z 1974 r. Nr 20, poz. 106.

mentującej dyrektywę 2014/60/UE do systemu prawa polskiego nie jest trafnym rozwiązaniem, dlatego sformułowała ona propozycje wniosków *de lege ferenda* dotyczące procedury wykonywania orzeczeń polskich sądów nakazujących zwrot dobra kultury na terytorium państwa członkowskiego UE.

W rozdziale szóstym, zatytułowanym *System Internal Market Information jako narzędzie służące odzyskaniu skradzionych lub wyprowadzonych niezgodnie z prawem dóbr kultury*, Anna Rogacka-Łukasik scharakteryzowała nowy system wymiany informacji na rynku wewnętrznym, tj. System Internal Market Information. Autorka przedstawiła również zasady funkcjonowania systemu wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym i uchylające decyzję Komisji 2008/49/WE.

Monografię kończy rozdział siódmy, zatytułowany *Bezpieczeństwo informacji przetwarzanych w systemie International Market Information*, w którym Żaneta Gwardzińska zawarła rozważania koncentrujące się na prawnych aspektach bezpieczeństwa informacji przetwarzanych w systemie International Market Information (IMI), ze szczególnym uwzględnieniem ochrony danych osobowych przetwarzanych w tym systemie. Obecnie bowiem problematyka bezpieczeństwa informacji przetwarzanych w systemach teleinformatycznych stanowi kluczowy punkt rozważań dotyczących bezpieczeństwa wewnętrznego organizacji działających w cyberzeczywistości.